

**ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

**ПІДПРИЄМСТВО “НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР”
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

З ДОСВІДУ РОБОТИ ЧЛЕНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ФПО

БЕРЕЗЕНЬ 2014 РОКУ

Інформаційний бюлетень ФПО підготовлено навчальним відділом підприємства «Навчально-методичний центр» профспілок за матеріалами членських організацій ФПО Чернігівської області.

Відповідальна за випуск: Щепотьєва О.П. – завідувач навчального відділу підприємства «Навчально-методичний центр» Федерації профспілкових організацій Чернігівської області.

Пріоритетними напрямками роботи навчально-методичного центру профспілок є:

- підготовка та підвищення кваліфікації профспілкових кадрів і активу;
- впровадження в практику профспілкової освіти сучасних інформаційних технологій, активних форм і методів навчання (тренінгів, вебінарів, круглих столів, конференцій та ін.);
- надання консультаційної допомоги представникам профспілкових організацій;
- проведення навчання з охорони праці відповідальних осіб та керівників підприємств, установ, організацій та представників профспілок;
- робота з молодіжними профспілковими лідерами за окремими програмами;
- впровадження гендерної політики в профспілки;
- видання методичних посібників, брошур, буклетів та іншої друкованої продукції.

На базі підприємства створені:

- бібліотека, оснащена сучасною оргтехнікою та доступом до мережі інтернет і має багатотисячний фонд спеціалізованої літератури та періодичних видань;
- кабінет охорони праці;
- сайт навчально-методичного центру профспілок <http://www.nmc.cn.ua>, [e-mail: office@nmc.cn.ua](mailto:office@nmc.cn.ua)

Досвід

роботи комітету Чернігівської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України з питань соціального партнерства

Комітет обласної організації реалізує свої основні статутні цілі і завдання щодо захисту соціально-трудових, професійних прав та інтересів працівників освіти і студентів в першу чергу через механізм соціального партнерства, який складається з обласної Угоди, угод, які укладені на рівні районів, міст, колективних договорів освітніх закладів. Галузева, обласна Угоди, колективні договори стають все більш вагомими мотиваційними факторами перебування працівників у Профспілці.

Голова обласної організації Профспілки та 17 голів районних і міських організацій є членами громадських рад при державних адміністраціях, 2 голів територіальних організацій є депутатами районної та міської рад, 339 голів первинних організацій є депутатами міських, сільських та селищних рад, що дає можливість вирішувати соціально-економічні питання на різних рівнях соціального діалогу.

Колдоговірним процесом в області охоплено 34,8 тис. працівників закладів і установ освіти і складає 98,8 % від усіх працюючих. Ця робота має позитивну тенденцію. На підставі обласної угоди між управліннями (відділами) освіти та комітетами Профспілки укладені угоди на рівні всіх районів і міст (22 райони та 3 міста обласного підпорядкування).

Як і обласна, всі районні та міські організації отримали свідоцтва про репрезентативність, тобто підтвердили своє право брати участь у соціальному діалозі.

Копії районних і міських угод, колективних договорів вузів зберігаються в обкомі профспілки з метою оперативного вирішення звернень членів Профспілки. Більшість райкомів і міськкомів з такою ж метою зберігають у себе копії колективних договорів первинних профспілкових організацій.

На користь соціального діалогу свідчать позитивні здобутки, досягнуті в ході реалізації положень Угоди. За останні чотири роки завдяки дії обласної Угоди, територіальних угод і колективних договорів сума коштів, витрачених на запровадження не передбачених законодавством пільг та виплат працівникам, склала більше 13 млн. грн.

Ключовим питанням у сфері зайнятості для Профспілки є збереження робочих місць. Зрозуміло, що робоче місце вчителю має утворювати ученя. На фоні демографічної ситуації закриття навчальних закладів є неминучим. І Профспілка це визнає.

Розділ «Зайнятість» дав змогу не допустити в навчальних закладах масових вивільнень працюючих і економічно та соціально необгрунтованого реформування системи освіти області. За ініціативи профспілкової сторони внесені зміни і доповнення до колективних договорів і угод щодо захисту прав

працівників в процесі оптимізації мережі. Слід відмітити, що влада почала ставитись до процесу оптимізації мережі більш помірковано. Якщо раніше враховувалась лише можливість підвозу учнів, то тепер аналізується і економічний ефект, і можливість працевлаштування працівників.

Наказом управління освіти і науки облдержадміністрації затверджено мережу опорних навчальних закладів і регіональний план оптимізації загальноосвітніх навчальних закладів. Обкомом Профспілки видано у 2009 і перевидано згідно змін у законодавстві у 2011 році інформаційний вісник «Захист працівників при звільненні у зв'язку з ліквідацією, реорганізацією, скороченням чисельності або штату».

Ліквідації і реорганізації навчальних закладів серед навчального року не відбувається. Скорочення чисельності і штату працівників зумовлюються лише зменшенням кількості дітей та класів і здійснюється лише після закінчення навчального року.

Так, у 2011 р. зі скорочених посад працевлаштовано 60 % працівників, а у 2012 – 75 %. Це досить непогані показники. Вивільнення працівників проходило згідно із законодавством.

Закриття закладів продиктовано не лише демографічною ситуацією, але і фінансовою. У 2013 році виникало напруження навколо ряду розпоряджень районних адміністрацій, спрямованих на оптимізацію та економію коштів.

Так, під час реорганізації Ріпкинського відділу освіти у відділ освіти молоді і спорту, райдержадміністрація змушувала попереджати про наступне вивільнення працівників райметодкабінету, господарської групи, що викликало напруження у колективі. Згодом розпорядження було скасовано.

Городнянською райдержадміністрацією було видане розпорядження з наміром не лише ліквідувати ряд навчальних закладів, а й скоротити посади у діючих закладах. Чернігівська обласна, Городнянська районна організації Профспілки неодноразово піднімали питання про незаконність такого розпорядження. Профспілкову позицію підтримало і обласне управління освіти і науки. В результаті розпорядження хоч і не скасоване, але і не виконане.

У цьому навчальному році до 1 класу пішло на 359 учнів більше порівняно з минулим роком. Зростання чисельності першокласників відбулось майже в усіх районах області, в тому числі у сільській місцевості. З початковими школами у майбутньому ми можемо отримати таку саму картину яку мали з дошкільними закладами.

Тому до угоди було внесено пункт з посиланням на відповідні нормативні акти про відмову від практики закриття шкіл I ступеня, запровадивши практику створення навчального виховних комплексів «школа-сад». Цим шляхом пішли Бахмацький, Новгород-Сіверський, Щорський райони.

Як і передбачено розділом «Регулювання трудових відносин» в області не застосовується контрактна форма трудового договору крім випадків, коли сам працівник виявив бажання працювати за контрактом, жінки, які перебувають у відпустках по догляду за дітьми, враховуються при тарифікації.

Розділ «Режим праці і відпочинку» спрямований на недопущення перевищення норми робочого часу. У цьому плані категоріями ризику є сторожі, кочегари, водії шкільних автобусів, кухарі, педагоги сільських дошкільних навчальних закладів.

Для цього угодою передбачено уникати поділу робочого дня на частини. Залучення працівників до роботи у вихідні дні, до чергування здійснювати тільки на підставі письмового наказу роботодавця та з обов'язковою компенсацією.

Вивчення комітетом обласної організації цього питання в Менському районі не зафіксувало перевищення норми робочого часу. У навчальних закладах є накази про залучення працівників до роботи у вихідні дні.

Якщо тривалість основної відпустки визначена законодавством, то згідно із Законом «Про відпустки» категорії працівників, які мають права на додаткові щорічні відпустки, та тривалість цих відпусток визначаються колективними договорами і угодами.

Колективні договори і угоди містять відповідні додатки про додаткові відпустки. Щодо відпусток за шкідливі умови праці, то більшість угод містить обов'язковий перелік (кухар, кочегар, праля) та максимальну кількість днів відпустки.

18 районних і міських угод містять орієнтовні переліки посад працівників з ненормованим робочим днем. Конкретні переліки посад та тривалість відпустки встановлюються у колективних договорах.

Щодо права на додаткову відпустку за ненормований робочий день керівників навчальних закладів, то воно визначається не колективними договорами, а відповідними угодами.

Враховуючи це, в обласній угоді тривалість відпусток за ненормований робочий день керівникам обласних закладів була передбачена в окремому додатку. 15 районів і міст повторили цей досвід.

При укладенні обласної угоди сторони домовилися, що вона поширюється лише на працівників, які одночасно перебувають у сфері дії обох сторін угоди. Тому керівники закладів обласного підпорядкування, працівники яких не є членами нашої Профспілки, не були передбачені в угоді. Таким же шляхом пішли Бобровицький, Борзнянський, Ніжинський, Носівський, Прилуцький, Срібнянський райони.

Обласна угода врегулювала ряд спірних питань у сфері нормування і оплати праці: щодо оплати за класне керівництво та перевірку зошитів вчителям класів-комплектів, заступникам директорів загальноосвітніх закладів, які працюють на неповну ставку і виконують викладацьку роботу, як вчителям здійснюється доплата за класне керівництво та завідування кабінетами. Цьому сприяв і спільний лист управління освіти і науки та обласної організації.

Хоча розміри більшості доплат чітко визначені законодавством, є ряд виплат, визначення розміру яких віднесено до компетенції колективних договорів і угод. Однієї з них є доплата роботу у нічний час. На сьогоднішній

день всі районні і міські угоди передбачають доплату у розмірі 40 % окладу. Але тут постало інше питання: як у правовому полі платити членам Профспілки 40 %, а не членам – 35 %, оскільки різниця у 5 % - це результат договірної роботи.

Тому комітетом обласної організації були вироблені і запропоновані варіанти як це можна зробити. На сьогоднішній день успішно цією можливістю скористались Бахмацький, Борзнянський, Носівський райони.

Обома сторонами Угоди ведеться моніторинг виплати та рівня заробітної плати, її заборгованості, виплати щорічної грошової винагороди. За результатами таких перевірок надсилаються листи органам влади.

Обком профспілки, неодноразово надавав пропозиції Верховній Раді, Кабінету Міністрів, Міністерству фінансів, Міністерству праці та соціальної політики щодо змін до Формули розподілу міжбюджетних трансфертів, з врахуванням специфіки області (велика територія, низька густина населення, розгалужена мережа установ освіти, низька наповнюваність класів у сільській місцевості та значне щорічне зменшення кількості учнів).

Виконуючи обласну угоду, комітет обласної організації здійснює громадський контроль за дотриманням законодавства про оплату праці. Так, протягом звітного періоду це питання аналізували в Борзнянському, Носівському, Срібнянському, Талалаївському та Менському районах.

Зважаючи на економічну ситуацію і фінансування охорони праці по залишковому принципу говорити про належне забезпечення спецодягом, проведення атестації робочих місць не доводиться. Разом з тим, середній розмір витрат на охорону праці по області досягає 0,2 % від фонду оплати праці, що відповідає ст. 19 Закону України «Про охорону праці».

У 2012 р. проводилась атестація робочих місць у навчальних закладах Бахмацького, Варвинського, Городнянського, Коропського, Менського, Носівського, Сосницького, Чернігівського районів.

Обласна організація Профспілки, виконуючи Угоду, на засіданні президії комітету розглядала питання охорони праці в Бобровицькому районі. За наслідками перевірки в районі проведений семінар керівників закладів та голів профкомів.

У жовтні 2013 року проводилось навчання і перевірка знань з охорони праці голів організаційних ланок обласної організації Профспілки з видачею відповідних посвідчень.

На пленумі 2007 року було затверджено Положення про забезпечення педагогічних працівників сільської місцевості безкоштовним підвезенням до місця роботи і назад, що дало поштовх для прийняття на сесіях рад районів програм організації підвозу педпрацівників.

На виконання розділу угоди «Соціальні гарантії, пільги, компенсації» обласне управління освіти і науки ініціювало перед обласною радою прийняття Положення про забезпечення безкоштовного підвезення педагогічних працівників обласних навчальних закладів. 29 березня 2012 р. сесія обласної ради затвердила це положення. Моніторинг стану виконання Положення станом

на 1 вересня цього року показав що із 1760 педпрацівників сільської місцевості, що потребують підвезення, забезпечені ним безкоштовно 63 %. У 9 районах існують рішення районних рад, розпорядження райдержадміністрацій, накази відділів освіти про забезпечення підвозу.

Сторони угоди надають великого значення заохоченню педагогічних та науково-педагогічних працівників. Згідно з Угодою з обласною організацією Профспілки погоджуються кандидатури на нагородження щорічними обласними преміями імені Софії Русової та Георгія Вороного.

Уже сім років поспіль на обласному святі педагогічної громадськості Чернігівщини 20 кращим педагогам вручаються премії імені видатної педагогічної діячки Софії Русової. Два роки 5 кращих науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів області отримують Премію імені Георгія Вороного, славетного вченого, уродженця чернігівської землі.

Засновані також щорічні премії і на рівні районів:

- у Борзнянському районі премія ім. Христини Алчевської у 4 номінаціях у розмірі 3 мінімальних заробітних плат;

- у Куликівському районі премія ім. Л.Деполович у 3 номінаціях (ЗНЗ, ПНЗ, ДНЗ);

- у Сосницькому районі премія ім. О.П.Довженка для 3 педпрацівників у розмірі 4 мінімальних заробітних плат.

Кожен член Профспілки має можливість скористатись правовою допомогою правової служби обласної організації, яка полягає в наданні, консультацій, в тому числі письмових, проведенні перевірок роботодавця, підготовці звернень та позовних заяв, представленні в суді.

Обласне управління освіти і науки погоджує з обласним комітетом Профспілки питання реорганізації обласних навчальних закладів. Юрисконсульт обласної організації включався до складу комісій з реорганізації.

Апарат обласної організації тісно співпрацює з юридичною службою, відділом кадрів, планово-економічним відділом обласного управління освіти і науки, централізованими бухгалтеріями відділів та управлінь освіти. Завдяки співпраці відділів освіти з Профспілкою досить успішно вдається захищати як членів Профспілки, так і самі відділи освіти перед фінансовою інспекцією, Фондом соціального страхування. Такі приклади можемо навести по Корюківському і Сосницькому районах.

Традиційним стало проведення обласною організацією Профспілки спільних семінарів голів первинних профспілкових організацій та керівників навчальних закладів.

Права та гарантії діяльності профспілкових організацій в області в цілому забезпечуються.

Протягом дії обласної Угоди фактів втручання керівників закладів освіти у статутну діяльність організаційних ланок Профспілки не було.

Відповідно до п.10.1.14 головам первинних організацій надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю три робочих дні.

Проводиться співпраця сторін і у питаннях культурно-масової, фізкультурно-оздоровчої та спортивно-туристська роботи, які є важливою складовою програмної діяльності сторін в усіх закладах освіти. З профспілкового бюджету на ці цілі витрачено у 2013 році 20 % профвнесків.

Питання оздоровлення членів Профспілки і їх дітей є важливим для усіх організаційних ланок обласної організації. У листопаді 2012 року на засіданні президії затверджено Програму оздоровлення та відпочинку членів Профспілки та їх дітей на 2013-2015 роки, яка передбачає оздоровлення членів Профспілки у пансіонаті «Пролісок» у м. Трускавець.

Путівки у пансіонат спільчанам та членам їх сімей видаються за рішенням районних, міських, первинних вузівських організацій. Часткова оплата однієї путівки з бюджету комітету обласної організації встановлена у розмірі 700 грн., решта – за рахунок районних, міських організацій. Всього в оздоровчому сезоні 2013 року відбулося 10 заїздів.

Щороку майже 600 членів Профспілки оздоровлюються у санаторії-профілакторії обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Оздоровлення дітей спільчан здійснюється у різних дитячих оздоровчих закладах. За останні роки профспілковим бюджетом усіх рівнів на оздоровлення дітей витрачено більше 1,5 млн. грн. Тільки у 2013 році оздоровлено майже 2 тис. дітей освітян.

Найкращих показників в організації оздоровлення влітку 2013 року домоглися Борзнянський, Бахмацький, Городнянський Щорський, Ічнянський, Новгород-Сіверський районні комітети, Чернігівський міський комітет та профкоми працівників Ніжинського державного університету та Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу.

У травні 2013 року комітетом обласної організації проведено обласну Спартакіаду серед працівників закладів освіти. У Спартакіаді взяли участь 25 команд із міст, районів та вузів, майже 500 членів Профспілки.

Обласний комітет спільно з обласним управлінням освіти і науки щороку проводить змагання зі спортивного туризму серед педагогічних працівників навчальних закладів Чернігівщини.

Останнім часом в області організовано 350 екскурсійних поїздок, в яких побувало 11500 працівників закладів освіти. Найкраще у цьому напрямку працюють комітети Профспілки міст Чернігова, Ніжина та Прилук, Козелецького та інших районів.

Важливу роль відведено веб-сайту обласної організації Профспілки, який запрацював у квітні 2012 року. Сайт відвідує в середньому 300 користувачів за добу.

Для інформаційної роботи використовується електронна пошта, забезпечено зв'язок через Інтернет з усіма організаційними ланками. На даний час усі вони забезпечені сучасними засобами зв'язку, мають власні електронні адреси, частина з них мають власні сайти чи сторінки на сайтах закладів освіти.

З досвіду роботи Чернігівського обкому Профспілки працівників державних установ по оздоровленню членів профспілки та їх сімей в літній період

Оздоровлення працюючих членів профспілки та їх сімей є одним з важливих напрямків діяльності обкому профспілки працівників державних установ, районних, міських та первинних організацій профспілки.

З метою забезпечення повноцінного відпочинку та оздоровлення, створення належних умов для якісного обслуговування і харчування, обласним комітетом проводиться активна робота в цьому напрямку. Питання оздоровлення систематично розглядаються на нарадах та семінарах профактиву, засіданнях Президії обкому, райкомів і міськкомів та профспілкових комітетів, проводяться робочі зустрічі з партнерами.

На протязі 6-ти останніх років оздоровлення членів профспілки обласної організації та їх сімей проводиться на південному березі Криму у селищі Лазурному поблизу міста Алушта. Для цього щорічно обласним комітетом, в особі його голови, укладається угода з директором оздоровчого закладу щодо літнього оздоровлення членів профспілки та їх сімей, в якій передбачаються умови відпочинку, розміщення, харчування відпочиваючих та вартість на ці послуги у поточному році. Термін відпочинку 10-11 днів. Відпочиваючі розміщуються в 2-х, 3-х та 4-місних номерах, організоване триразове харчування. Кожна кімната укомплектована телевізором, холодильником, кондиціонером або вентилятором.

Вартість одного дня відпочинку у 2013 році була 160,00 грн. Вона щорічно змінюється, відповідно до зміни вартості енергоносіїв, продуктів харчування та інших процесів. За дітей віком до 5 років плата за оренду приміщень не проводиться, для дітей від 5 до 10 років вартість перебування на відпочинку зменшена.

Щоб спланувати рівномірний розподіл відпочиваючих за змінами, організаційні заходи по оздоровленню обком профспілки розпочинає ще в січні місяці. Всім райкомам і профкомам розсилаються листи з умовами та вартістю відпочинку і проханням ознайомити з ними своїх членів профспілки та планово подавати заявки на розміщення та придбання квитків.

Для працюючих членів профспілки та їх сімей, в залежності від розкладу руху літніх потягів, щорічно планується 8 або 9 змін десятиденного відпочинку на морі. Перевезення відпочиваючих здійснюється залізничним транспортом до м. Сімферополя та автобусами станції Сімферополь до місця відпочинку і в зворотному напрямку, за попередньою домовленістю з перевізником.

Обком профспілки бере на себе організаційні заходи по комплектації груп, розміщенню відпочиваючих в кімнатах та забезпеченню їх проїзними

квитками, а це: бронювання квитків, їх передплата, придбання, розподіл та розміщення пасажирів у вагоні. Бажаючі їхати в купе, самостійно оформляють проїзні квитки та приєднуються до групи відпочиваючих, за домовленістю, на залізничному вокзалі.

Групи в складі 60-70 осіб формуються обкомом централізовано, їх відправлення та прибуття контролюється відповідальним працівником обкому. З числа відпочиваючих призначається керівник групи, який несе відповідальність за проїзні документи та перебуває на постійному зв'язку на випадок непередбачених ситуацій.

Упродовж оздоровчого сезону в співпраці з обкомом активно працюють з року в рік голова Прилуцького міському Гавриш Л.В.(за 5 років відпочило на морі 206 осіб), Бахмацького райкому Литвин М.М.(168 осіб), Козелецького - Матюшенко О.М.(132 особи), Городнянського - Міль О.В. (85 осіб), Куликівського Янголь І.М. (68 осіб), Носівського-Висовень С.М.(54 особи), Срібнянського - Тимошенко Г.М.(46 осіб).

Слід відмітити позитивний досвід роботи Литвина Миколи Михайловича, голови Бахмацького райкому, який на протязі п'яти останніх років збільшує кількість щорічно оздоровлених спілчан з 20 осіб в 2009 році до 40 - в 2013 році і вже не перший рік займає призові місця за підсумками літнього оздоровлення. Крім того - він є щорічним лідером в організації відпочинку для своїх спілчан у вересні місяці.

Велику організаторську роботу в цьому напрямку проводить Філоненко О.І. - голова Варвинського райкому та казначей - Нагнойна Е. М. До того ж, райком надає відпочиваючим членам профспілки фінансову допомогу в сумі 300 грн.

Відповідально ставиться до оздоровлення спілчан Висовень С. М. - голова Носівського райкому профспілки, яка починаючи з часу обрання у 2012 році збільшила кількість відпочиваючих з 11 до 20 осіб щорічно.

Серед первинних організацій міста Чернігова за останні 5 років найбільше оздоровлено членів профспілки з сім'ями у профорганізації обласного центру зайнятості (голова профкому Охріменко О.О.) - 84 особи, інституту економіки і управління (Чалий О.С.) – 70 осіб, Чернігівського професійно-технічного училища (Лапко Ю.М.) – 37, Військового лісгоспу (Денисенко С.О) - 32, виправної колонії (Варава Л.П.) – оздоровлено 31 особу, управління Державного казначейства м.Чернігова (Швець І.В.) – оздоровлено за 5 років 28 осіб.

Активно працюють у цьому напрямку профкоми фінансового управління міської ради (Лисенко О.Ю.), де на обліку 20 чл.профспілки - оздоровлено за 5 років 28 осіб, в управлінні економіки міської ради (Святушенко С.М.) на обліку 16 чл.профспілки - оздоровлено 21 особа, в регіональному відділенні ФДМУ

області (Алійник В.О.) на обліку 26 - оздоровлено за 4 роки 31 особа.

Можна ще називати багато прикладів відповідального відношення до оздоровлення, завдяки чому за 6 останніх років на чорноморському узбережжі Криму оздоровлено 2796 членів профспілки та членів їх сімей.

Щорічно обком профспілки підводить підсумки проведеної роботи по підборі і направленню членів профспілки на оздоровлення влітку та визначає переможців серед райкомів, міськкомів та профспілкових організацій міста, які нагороджуються Почесними грамотами обкому профспілки та грошовими преміями. Починаючи з 2008 року на преміювання профспілкового активу витрачено 17 500 грн. з профспілкового бюджету обласної організації.

Стало вже традиційним проведення підсумкової наради та навчання з головами райкомів, міськкомів та профспілкових комітетів м.Чернігова за місцем відпочинку спілчан в Криму, що є додатковим бонусом та подякою профспілковому активу за проведену роботу та стимулом на подальшу співпрацю.

Активна діяльність обласного профспілкового активу в співпраці з райкомаами, міськкомаами та первинними організаціями сприяють проведенню оздоровлення на високому організаційному та якісному рівні, задоволенню потреб працівників та їх сімей. Водночас існує низка питань та проблем в організації оздоровлення, над якими працюють організатори відпочинку і приймаюча сторона.

Поеднання оздоровчого процесу із змістовним налагодженням культурно-масової та фізкультурної роботи за місцем відпочинку, орієнтацією саме на якість, а не на кількість наданих послуг і обслуговування - найголовніша наша турбота.

Досвід роботи Чернігівської обласної профспілкової організації Професійної спілки працівників Пенсійного фонду

Чернігівська обласна профспілкова організація Професійної спілки працівників Пенсійного фонду України створена у грудні 2003 року. Відтоді профспілкова організація, яка поставила за мету захист прав і соціальних гарантій своїх членів, об'єднала більше тисячі фахівців органів Пенсійного фонду в області.

Профспілкові лідери добре розуміють, наскільки важливим є створення сприятливих умов праці і позитивного психологічного клімату у трудових колективах, адже працівники органів пенсійної системи у своїй щоденній роботі відчують постійне напруження внаслідок покладеної на них державою та суспільством великої відповідальності.

Керівники профспілкових організацій головного управління та 23-х управлінь Фонду в районах та містах області добре розуміють проблеми, з якими стикаються їхні колеги. Захищаючи соціальні права працівників, вони мають змогу обговорити всі спірні питання з керівництвом, допомогти їх вирішити. Адже у кожного в житті бувають моменти, коли потрібна моральна і матеріальна допомога. Саме профспілкова організація підтримує колег у складні часи. Профспілкові комітети опікуються й родинами своїх членів, особливо дітьми. Роблять подарунки до свят, купують квитки на театральні вистави, інші культурні заходи, надають матеріальну допомогу, тощо.

Ця допомога була б неможливою без прийнятого Колективного договору - нормативного документу, який дає змогу розширити межі соціального захисту наших співробітників. Саме у колективному договорі передбачені основні заходи з організації соціального захисту, забезпечення безпечних умов праці тощо. Всі первинні профспілкові організації управлінь Пенсійного фонду області охоплені колдоговірною роботою.

У процесі обговорення проекту колдоговору та його подальшого затвердження беруть участь і профспілкові лідери і рядові члени профспілки, отже це і є справжньою демократією. Колдоговір охоплює найважливіші напрямки соціально-трудова відносин.

Одним з головних напрямків діяльності є турбота про здоров'я членів профспілки та їх сімей. Обласним комітетом профспілки укладаються договори з Державним підприємством МО України ЦВТБ "Севастополь" та підприємством благодійної організації "Гурзуфський комплекс відпочинку та оздоровлення "Перлина Криму" про надання санаторно-курортних послуг. Щороку у цих закладах оздоровлюється до 70 чоловік. Профспілкові комітети відшкодовують членам організації та їхнім дітям частину вартості путівок для відпочинку і в інших оздоровчих таборах.

Бути поряд з кожним членом профспілки і в радості і в скруті — один із принципів роботи профспілкових організацій Пенсійного фонду області. Якщо

члени організації опиняються в скрутному матеріальному становищі, втрачають рідних чи потребують чималих коштів на лікування, на допомогу приходять профспілка. Жоден випадок, де була потрібна матеріальна і моральна підтримка членам профспілки, не залишав байдужим профспілковий актив Фонду.

Щоб будні працівників Пенсійного фонду були цікавими, профспілка організовує різноманітні культурні заходи. Традиційними стали екскурсійні поїздки по історичних місцях нашої області і України, відвідування концертів, вистав тощо.

Обласний комітет разом з первинними профспілковими організаціями до 20-ти річчя Пенсійного фонду України організував виставку творчих робіт працівників. Виставка тривала тиждень і багато відвідувачів змогли переглянути неперевершені творчі роботи наших працівників. Дійсно, працівники Пенсійного фонду області мають таланти. В обласному Чернігівському драмтеатрі переможцям були вручені нагороди, відбувся святковий концерт.

Вперше, в травні 2013 року була організована і проведена обласна спартакіада працівників органів Пенсійного фонду України під гаслом: “Бережись великий спорт — на старт іде Пенсійний фонд”. Змагання були з міні-футболу, волейболу, настільного тенісу, легкої атлетики. Боротьба за призові місця виявилася по-справжньому напруженою. Але найголовнішим результатом заходу, на думку його учасників, стало відчуття справжнього спортивного свята. Працівники й раніше брали участь у спортивних заходах області — наприклад, серед держслужбовців. І завжди показували гарні результати.

Постійна увага приділяється навчанню профспілкового активу. Щорічно відбувається навчання із залученням спеціалістів Навчально-методичного центру профспілок та Федерації профспілкових організацій області. Голови первинних профспілкових організацій протягом багатьох років беруть участь у різних видах навчань (школах профспілкового активу, семінарах, круглих столах тощо), що завжди дає позитивні результати.

Керівництво та профспілкові комітети Пенсійного фонду області працюють у міцному і плідному союзі, тому що завдання вирішують однакові: соціальний захист людей та створення для них гідних умов праці. Найважливіші питання обговорюються на розширених засіданнях профспілкового активу за участю начальника управління Пенсійного фонду області.

Виїзне засідання Навчально-методичної ради Федерації профспілкових організацій Чернігівської області на Ічнянщині

В минулому році координаційна рада по діяльності профспілкових організацій Ічнянського району приймала членів Навчально-методичної ради Федерації профспілкових організацій Чернігівської області, структури, яка вже багато років визначає пріоритети і напрямки розвитку системи профспілкової освіти. Вже декілька років літні засідання Ради проводяться не в обласному центрі, а в одному з районів. Це дає можливість ознайомитись з роботою профспілкових організацій на місцевому рівні.

Програма виїзного заходу була дуже насичена. На засіданні навчально-методичної ради профлідери обговорили підсумки навчання профспілкових кадрів і активу Федерації профспілкових організацій Чернігівської області в 2012/2013 навчальному році, розглянули досвід роботи Шкіл профспілкового активу в Коропському і Городнянському районах, а також визначилися з питанням участі Навчально-методичного центру ФПО у Всеукраїнському огляді-конкурсі навчальних закладів профспілок у 2012-2013 навчальному році.

Далі лідери обласних галузевих профспілок, на чолі з головою Федерації профорганізацій області **Миколою Богданом**, зустрілися з керівником Ічнянської районної державної адміністрації **Сергієм Рубашкою** та головою Ічнянської районної ради **Євгеном Барановичем**. На зустріч були присутні профспілкові активісти підприємств, установ, організацій району. Перед присутніми виступила **Ніна Яременко** — голова координаційної ради по діяльності профспілкових організацій Ічнянського району, голова районної організації Профспілки працівників АПК. Профспілковий лідер району проінформувала гостей про роботу координаційної ради профспілкових організацій району, яка наразі об'єднує 8 районних галузевих організацій профспілок, 126 первинних організацій чисельністю близько 4 тисяч спілчан. Профспілкові організації району направляють свою роботу на сприяння розвитку соціального діалогу, спрямованого на поліпшення ситуації у зайнятості, укладання та реєстрації колективних договорів на підприємствах, установах та організаціях району та здійснюють активну роботу щодо збільшення чисельності працюючих, охоплених колективно-договірним регулюванням трудових відносин.

Під час укладання самих колективних договорів рекомендується включати до них зобов'язання щодо забезпечення гарантій зайнятості, прав на винагороду, одержання пільг, соціальне забезпечення, на відпустки, охорону здоров'я, належні та безпечні праці. Хоча відрахування по двом останнім статтям бажає бути кращими, або зовсім не проводяться.

Проводиться послідовна робота щодо вдосконалення форм і методів,

організаційної роботи, посилення мотивації профспілкового членства. На жаль в більшості випадків результат від подібної роботи нівелюється, адже всі ті здобутки, які завойовані профспілками, розповсюджуються не тільки на спілчан, а на усіх працівників.

Значна увага приділяється інформаційному забезпеченню роботи профспілок. В цьому році в районній газеті «Трудова слава» започаткували рубрику «Профспілкові вісті», у якій розповідається про роботу первинних організацій надаються роз'яснення щодо найбільш актуальних питань трудового законодавства і т.д. Не залишається поза увагою профспілок району і питання зміцнення єдності членських організацій, навчання профактиву.

Профспілки також мають представництво майже в усіх робочих органах, що сформовані райдержадміністрацією для вирішення тих чи інших проблем. Як правило, профспілкові представники є активними в таких органах і їх робота приносить результат. Мабуть, не даремно голова районної організації Профспілки працівників освіти і науки України **Віра Савченко** визнана переможцем Всеукраїнського конкурсу на кращого профспілкового лідера-жінку за 2011-2012 роки у номінації «Краща жінка — лідер районної, міської організації профспілки».

Одним із пріоритетних напрямків діяльності профспілкових організацій району залишається турбота про оздоровлення дітей і підлітків. Завдяки організаційній і фінансовій підтримці профспілок у минулому році було оздоровлено 246 дітей.

Є досягнення і у спортивно-масовій роботі: цього року на обласній спартакіаді команда пенсійного фонду району посіла 2-і місця з футболу та тенісу, а освітяни на подібних змаганнях здобули срібло у футбольному турнірі.

Проте невирішених проблем залишається вдосталь. Потрібно покращити умови в переважній більшості будинків культури та бібліотек, об'єктів торгівлі й побуту, що розташовані у сільській місцевості. Болючим питанням є мізерний рівень оплати праці працівників держустанов. Відсутнє фінансування на проведення атестації робочих місць у бюджетній сфері.

В агропромисловому комплексі однією з найболючіших проблем є проблема сезонності роботи на сільгосп підприємствах. Як наслідок — сезонна зайнятість працівників у рослинництві та невідповідність їхньої зарплати вимогам чинного законодавства та нормам Галузевої угоди. Актуальним залишається питання договірною регулювання оплати праці, хоча останнім часом спостерігаються позитивні зрушення. За 2012 рік розмір заробітної плати в аграрному секторі зріс на 338 грн.

Справжньою бідою для профспілок є деякі інвестори, які не хочуть бачити у своїх господарствах організації працівників і роблять усе для їх знищення. Проте є низка керівників, які тісно співпрацюють з профспілками, не

стоять осторонь соціальних проблем працюючих. Не дивлячись на всі проблеми, завдяки наполегливій роботі голови райкому за останні 1,5 роки районна організація Профспілки працівників АПК поповнилась десятком нових профспілкових організацій.

Після зустрічі в райдержадміністрації члени методради відвідали Приватне сільськогосподарське підприємство “Фортуна” — один з прикладів ефективного соціального партнерства. Біля офісу підприємства профспілкових лідерів “хлібом-сіллю” зустрічали **Іван Пащенко** — директор ПСП “Фортуна” та **Ольга Шкуліпа** — голова первинної профспілкової організації. Представники підприємства розповіли про основні досягнення в своїй роботі. Також для профспілковців була проведена екскурсія на молочний комплекс, який на сьогодні є одним з кращих в районі за рівнем технології та організації виробництва.

Керівник сільгоспідприємства **Іван Пащенко** проінформував, що ПСП “Фортуна” обробляє біля 5000 га землі. Основними видами діяльності є вирощування зернових і технічних культур, а також м'ясо-молочний напрямок тваринництва. Протягом року в господарстві зайнято 300 осіб. Працівники доглядають за 2600 головами великої рогатої худоби, а також 700 свинями на відгодівлі. В господарстві діють два доїльні зали: на 500 та 350 голів.

Продовжуючи розповідь, **Ольга Шкуліпа** — голова первинної профспілкової організації розповіла про конкретні результати співпраці адміністрації та профспілки підприємства. За її словами, колективний договір укладається терміном на три роки. Оплата праці проводиться згідно галузевої угоди, за окремі види робіт застосовується система преміювання.

Належна увага на підприємстві приділяється охороні праці. За рахунок господарства проводяться щорічні медичні огляди, працівники всіх категорій повністю забезпечуються спецодягом. Постійно проводиться робота по вдосконаленню робочих місць, проведена атестація робочих місць.

Питання соціально-культурного розвитку працівників залишається одним з головних завдань профкому. За рахунок профспілкової організації фінансується 50% доплати на оздоровлення дорослих та 100% доплати батьків для відпочинку дітей в пришкільних таборах. Відповідно до колдоговору виплачується матеріальна допомога на лікування, а також до ювілеїв та круглих дат.

Разом з дирекцією проводяться свята в колективі: Новий Рік, 23 лютого, 8 Березня, День працівника сільського господарства з виділенням відповідних премій. За рахунок профкому на поховання близьких родичів працюючих виділяється 500 грн., а також частково покриваються витрати на поховання працівників і орендодавців за рахунок господарства.

На соціально-культурний розвиток своїх працівників підприємство

спрямовує 0,3% від фонду оплати праці. Завдяки домовленості з профспівковою організацією за рахунок підприємства утримується художній керівник, фінансується художня самодіяльність, проведення концертів, спортивна робота. Для школи і дитячого садка надаються продукти за пільговими цінам.

Підтримуються на сільгоспідприємстві і молоді сім'ї. Таким працівникам виділяються безвідсоткові позики на придбання житла на 3-5 років.

Члени методради відвідали будинок для літніх людей на 25 осіб, куди приймаються мешканці сіл, де ПСП "Фортуна" орендує землю. Підприємство компенсує 50% витрат на утримання закладу за рахунок власного прибутку.

Перебуваючи в Ічнянському районі, дуже важко було оминати своєю увагою таку перлину садово-паркового мистецтва України, як Національний історико-культурний заповідник "Качанівка". Завершивши усі офіційні заходи члени Навчально-методичної ради протягом декількох годин насолоджувалися чудовим архітектурним ансамблем та мальовничою природою "Качанівки". На завершення поїздки профспівкові лідери ознайомилися з розвитком зеленого туризму в Ічнянському районі на прикладі садиби "Соколинний хутір", яка є однією з кращих в області.

Досвід роботи первинної профспілкової організації Гнідинцівського газопереробного заводу Варвинського району

“У нашої команди є гарний девіз: «Слухай своє серце і дій!»” - говорить Тетяна Левченко - голова первинної профспілкової організації Гнідинцівського газопереробного заводу, член Об’єднаного комітету працівників ПАТ «Укрнафта», член ЦР Укрнафтогазпрофспілки, член Ради Федерації профспілок України, член ради Федерації профспілкових організацій Чернігівської області.

Гнідинцівський ГПЗ нині входить до трійці газопереробних заводів ПАТ «Укрнафта» - найбільшого українського виробника зрідженого газу легкої фракції. Проте, як і будь-де, головним активом були і залишаються люди - працівники підприємства. Нині на підприємстві працюють понад 1000 працівників і всі вони є членами профспілки. Профспілковими справами керує профком у складі 15 осіб — найбільш досвідчених працівників, які користуються повагою у колективі. Загальний настрій профспілкового активу не спочивати на лаврах, а постійно навчатись, працювати над собою, активно діяти, досягати мети.

Свою роботу профком Гнідинцівського ГПЗ організовує відповідно до річного плану. Щомісячно відбуваються засідання, на порядок денний яких виносяться актуальні питання життя трудового колективу. Не забувають профспілкові активісти і про свої контрольні функції, постійно проводячи планові, позапланові, поточні перевірки. Щоденно ведеться особистий прийом спілчан, розгляд письмових звернень до профкому, вирішення спільно з роботодавцем питань оплати та охорони праці, робочого часу, соціально – економічних питань згідно Колективного договору. Профком піклується і про колишніх працівників підприємства. Важко хворим пенсіонерам в минулому році була надана фінансова допомога по одній тисяч гривень. У Міжнародний день інваліда, що відзначався 3 грудня 2013 року профком додатково виділив 4 тисячі гривень для пенсіонерів – інвалідів.

Бувало, що профспілка переживала і складні періоди свого життя, коли не вирішувалось питання належного підвищення тарифних ставок, посадових окладів, виплати річної винагороди за підсумками роботи за рік. Профком тоді виступив ініціатором та організатором збору підписів працівників на захист своїх прав. Були звернення до Прем’єр-Міністра України, велись консультації з Національною службою посередництва та примирення при Президентові України. І нарешті Правління ПАТ «Укрнафта» змушене було погодитись на підвищення тарифів оплати праці. Довгий час на початку 2013 року тривало протистояння профспілки та правління ПАТ «Укрнафта» з приводу недопущення масових звільнень працівників. Використовуючи тонкощі законодавства та завдяки активній позиції профкому підприємства, профспілці в цілому вдалося уникнути масових звільнень.

Ці приклади ще раз доводять, що тільки колективними діями,

об'єднуючи зусилля, діючи у рамках законів можна забезпечити успіх. Як сказав класик: “Боріться та поборете!”. А допомога у цій боротьбі — не зайва. Профспілковці завжди раді запросити до себе для надання методичної допомоги представників Федерації профспілкових організацій області та викладачів Чернігівського навчально-методичного центру профспілок.

Промайнув напружений 2013 рік. На фоні падіння ряду виробничих показників соціальні гарантії та виплати працівникам Гнідинцівського ГПЗ згідно Колективного договору ПАТ «Укрнафта» зберігаються. За 2013 рік профком заводу констатує задовільне виконання Колективного договору крім забезпечення підвищення рівня середньої заробітної плати. На жаль, через ряд обставин, не вдалося досягти запланованих темпів зростання середньої зарплати на 16 %, цей пункт Колективного договору не виконується. Питання перебуває на постійному контролі. Переговори, зустрічі, листування, звернення до центральних органів влади відбуваються постійно.

19 вересня 2013 року відбулася Президія Центральної Ради профспілки працівників нафтової і газової промисловості України по виконанню Колективних договорів за I півріччя 2013 року. На цьому засіданні було проінформовано керівництво Міненерго та НАК «Нафтогаз України» про рішення профорганізації ПАТ «Укрнафта» почати процедуру підготовки до колективного трудового спору, якщо роботодавці і надалі відмовлятимуть у виконанні положень Галузевої угоди та Колективного договору щодо підняття заробітної плати та відновлення надбавки за вислугу років. Результатом стало підвищення заробітної плати на 10% з жовтня 2013 року.

Важливим питанням на підприємстві є атестація робочих місць. У цьому році профком заводу зайняв принципову позицію щодо атестації майстрів. Раніше проводилась тільки атестація робітників, проте профком не підписав атестаційний акт, не погодився з висновками комісії заводу і наполіг на повторній атестації. Врешті-решт разом з адміністрацією заводу було вирішено питання підтвердження пільгової пенсії майстрам за результатами атестації та встановлення доплати за роботу в шкідливих умовах праці.

Постійно на контролі — питання забезпечення працівників Гнідинцівського ГПЗ засобами індивідуального та колективного захисту. Постійно висуваються вимоги до ПАТ «Укрнафти» щодо постачання працівникам заводу якісного робочого одягу, взуття, миючих засобів. Профспілка домоглась щоб у Колективний договір було внесено зміни, згідно яких терміни використання спецодягу, спецвзуття, інших засобів індивідуального захисту слід рахувати з дня закінчення терміну носіння, а не з часу їх отримання, якщо затримка в отриманні виникла з вини «Укрнафта».

Так що, як то кажуть, без проблем не обходиться. Але ж проблеми існують не для того, щоб їх накопичувати. Тож розв'язують їх спільно з адміністрацією підприємства, пам'ятаючи, що права не дарують – їх виборють і захищають.

Щорічно профспілкова організація підприємства бере участь у

проведенні Місячника охорони праці з 01.04 по 28.04. та відзначенні Всесвітнього дня охорони праці (28 квітня). Створена спільно з представниками адміністрації комісія проводить широку масово-роз'яснювальну роботу серед працівників, комплексні перевірки промислової безпеки, семінари з охорони праці, відвідування сімей працівників, які загинули на виробництві протягом останніх 10 років. Проведення цих заходів має на меті привернення уваги до проблеми збереження життя і здоров'я працівників та культури охорони праці. За підсумками 2013 року колектив цеху підготовки і стабілізації нафти нагороджений кубком переможця змагання серед підрозділів підприємства по охороні праці.

Трудова активність працівників, висока мотивація до праці залежить, насамперед, від рівня їх соціального захисту. Йдеться не лише про повноцінний відпочинок та оздоровлення працівників, а й про те, як вони будуть забезпечені й у разі хвороби та в інших життєвих обставинах. Нині працівники підприємства мають доволі вагомий соціальний пакет, передбачений Колективним договором. Про його змістовне наповнення і виконання постійно піклується профком. Так, за рахунок власних коштів профкомом були оздоровлені на Чорному морі 129 працівників заводу. У минулому році трудівники отримали пільгові санаторно – курортні путівки і мали можливість повноцінно полікуватись за 10% вартості в Східниці, Алушті, Сваляві. Крім того, 57 працівників, які лікувались за власні кошти, отримали допомогу через профком від 1000 до 1500 грн. на особу (зважаючи на вартість путівки). В позаміському закладі оздоровлення та відпочинку дітей «Веселка» Гнідинцівського ГПЗ побувало 262 дітей працівників. Практично всі заявки на оздоровлення дітей були задоволені. На утримання цього закладу профспілка виділила 100 тисяч гривень, які були витрачені на придбання необхідних матеріалів, інвентарю тощо.

Профком постійно займається організацією належного харчування на робочих місцях, контролює роботу їдалень, буфетів.

Зміцненню здоров'я працюючих сприяє їх залучення до фізкультурно – спортивних заходів. Для працівників заводу працюють спортивні секції: волейбол, футбол, настільний теніс, баскетбол, оздоровча фізкультура для жінок. Заводські команди - активні учасники та переможці районних турнірів, чемпіонатів. Бо міцне здоров'я є запорукою виробничих успіхів, вважають члени профкому.

Справжньою окрасою художньої самодіяльності є хоровий колектив та солісти підприємства. Колектив є учасником численних всеукраїнських фестивалів, багаторазовий володар дипломів переможця фестивалів художньої самодіяльності ПАТ «Укрнафта». У 2013 році профспілка виділила кошти для участі у Всеукраїнському фольклорно – етнографічному фестивалі «Золоті ключі», на якому хоровий колектив зайняв I місце. У грудні 2013 року хоровий колектив заводу підтвердив звання «Народного».

У річному плані роботи — різноманітні культурно – масові заходи. З

урахуванням інтересів працівників підприємства щорічно організуються екскурсії. У січні 2014 року багато працівників побували у театрах міста Києва. На підприємстві профком започаткував проведення Кубка з футболу пам'яті М.О. Галушки. Виділяються кошти на поїздки кращих гравців року на футбольні матчі до м. Києва. До дня Перемоги - 9 Травня профком традиційно організовує святкування для ветеранів Великої Вітчизняної війни, учасників бойових дій, ліквідаторів ЧАЕС, проводяться одноразові виплати по 150 грн. кожному та продуктивні набори. Щорічно святково відзначаються День працівників нафтової, газової і нафтопереробної промисловості, новорічні та інші свята і для дорослих, і для дітей.

ЗМІСТ

Досвід роботи комітету Чернігівської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України з питань соціального партнерства	3 - 7
З досвіду роботи Чернігівського обкому Профспілки працівників державних установ по оздоровленню членів профспілки та їх сімей в літній період	8 - 11
Досвід роботи Чернігівської обласної профспілкової організації Професійної спілки працівників Пенсійного фонду	12 - 13
Виїзне засідання Навчально-методичної ради Федерації профспілкових організацій Чернігівської області на Ічнянщині	14 - 17
Досвід роботи первинної профспілкової організації Гнідинцівського газопереробного заводу Варвинського району	18 -21

**Підприємство “Навчально-методичний центр”
Федерації профспілкових організацій області
пропонує наступні послуги:**

ГОТЕЛЬ

46 номери на 82 місць

- номери “люкс”
- одно-, дво- та тримісні номери

Готель пропонує всім клієнтам широкий асортимент послуг, домашній затишок і ввічливий сервіс за помірними цінами.

тел. 0 (462) 95-86-22

КОНФЕРЕНЦ - ПОСЛУГИ

8 комфортабельних аудиторій (від 15 до 60 місць) і актовий зал (160 місць) для проведення презентацій, ділових зустрічей, тренінгів, бізнес-зустрічей, конференцій, семінарів, банкетів та інших заходів. Центр має в розпорядженні усі необхідні технічні засоби, комплект мультимедійного та звукового обладнання, wi-fi-інтернет та ін.

тел. 0 (462) 95-84-30

КАФЕ

Три зали на 90, 50 і 12 (VIP) місць:

- смачні страви і напої за помірними цінами;
- банкети, фуршети, кава-паузи, весілля, ювілеї,
- корпоративні свята, бізнес-ланчі;
- ввічливе обслуговування.

Це ідеальне місце для обіду або вечері, зустрічі із друзями або для ділових переговорів

тел. 0 (462) 95-86-22

